

SCIENCE
JOURNAL

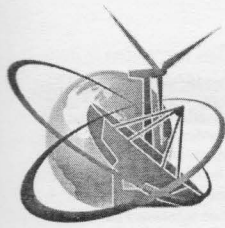
MODERN

ENGINEERING AND
INNOVATIVE
TECHNOLOGIES

'2020

ISSUE №13

Part №5

International periodic scientific journal

ONLINE

www.moderntechno.de

Indexed in
INDEXCOPERNICUS
(ICV: 84.35)

MODERN ENGINEERING AND INNOVATIVE TECHNOLOGIES

Heutiges Ingenieurwesen und
innovative Technologien

Issue №13
Part 5
September 2020

Published by:
Sergeieva&Co
Karlsruhe, Germany

CONTENTS / СОДЕРЖАНИЕ

Innovations in Education

Інновації в педагогіці

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-002> 6

MODERN TENDENCIES IN QUALITY ASSURANCE FOR PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PEDAGOGICAL SPECIALISTS IN PHYSICAL CULTURE IN UKRAINE

Dutchak Yu.V., Bezcopylnyi O.O.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-003> 13

FACTORS OF INCIPIENCE AND DEVELOPMENT OF ECOLOGICAL COMPETENCY OF PERSONALITY

ЧИННИКИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Сяська І. / Siaska I.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-005> 20

PEDAGOGICAL CONDITIONS FORMATION OF MOTIVATIONAL READINESS FUTURE TEACHERS OF PRESCHOOL INSTITUTIONS TO PROFESSIONAL SELF-REALIZATION

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ

Kovalenko O. / Коваленко О.В.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-006> 33

TERMS-EPONYMS IN BOTANY NOMENCLATURE AND TERMINOSYSTEM OF FUTURE BIOLOGY TEACHER

ТЕРМІНИ-ЕПОНІМИ В БОТАНІЧНІЙ НОМЕНКЛАТУРІ ТА ТЕРМІНОСИСТЕМІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ

Pererva V.V. / Перерва В.В.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-018> 39

FITNESS YOGA IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

ФИТНЕС-ЙОГА В УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

Antipova Zh. I./Антипова Ж.И., Gogoleva E. N./Гоголева Е.Н., Shurkhal L. A./ Шурхал Л.А.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-020> 45

INDEPENDENT WORK OF STUDENTS - AN IMPORTANT COMPONENT OF THE MODERN EDUCATIONAL PROCESS

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ - ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СУЧАСНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Antrapseva N.M. / Антрапцева Н.М., Oblomej S.A. / Обломей С.О., Bila G.N. / Біла Г.М.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-028> 49

THE INFLUENCE OF THE LEVEL OF SELF-ESTEEM OF MEDICAL STUDENTS ON THE CONFIDENCE IN CHOOSING A FUTURE SPECIALIZATION

ВПЛИВ РІВНЯ САМООЦІНКИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ НА ВПЕВНЕНІСТЬ У ВИБОРІ МАЙБУТНЬОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Yuryeva L.M./Юр'єва Л.М., Ogorenko V.V. / Огоренко В.В.

Hnenna O.M. / Гненна О.М., Kokashinskiy V.O. / Кокашинский В.О.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-031> 54

INFLUENCE OF CHILD PSYCHOTRAUMA ON THE MENTAL STATE OF PERSONALITY IN ADULTS

ВПЛИВ ДИТЯЧОЇ ПСИХОТРАВМИ НА ПСИХІЧНИЙ СТАН ОСОБИСТОСТІ У ДОРОСЛОМУ ВІЦІ

Pohasii A.O./ Позасій А.О.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-038> 58

CHILDREN HAVE FEATURES OF Deviantna BEHAVIOR

ОСОБЛИВОСТІ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ У ДІТЕЙ

Kudriawytzka A.N./Кудрявицька А.М., Rylyrko A.Y./Рылько А.Ю.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-046> 62

THE INFLUENCE OF PSYCHOREGULATION MEANS ON THE RESTORATION OF YOUNG GYMNASTICS IN THE EDUCATIONAL PROCESS

ВПЛИВ ЗАСОБІВ ПСИХОРЕГУЛЯЦІЇ НА ВІДНОВЛЕННЯ ЮНИХ ГІМНАСТОК В НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Soroka V.A./ Сорока В.А., Soroka O.I./Сорока О.І.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-049> 68

IMPROVING THE QUALITY OF TRAINING AND WORK WITH STUDENTS IN THE DEPARTMENTS OF THE DENTAL PROFILE

Mytchenok O.V., Kozak R.V., Mytchenok MP

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-051> 72

DEVELOPMENT OF MUSICAL AND CREATIVE ABILITIES OF PRESCHOOL CHILDREN AS A PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEM

РОЗВИТОК МУЗИЧНО-ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Mkrtichian O.A./Мкртічян О.А.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-060> 78

COMPARATIVE CHARACTERISTICS OF TREATMENT RESULTS OF PATIENTS WITH CHRONIC GENERALIZED PERIODONTITIS USING SELENIUM-CONTAINING DRUGS

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ВІДДАЛЕНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ ХВОРИХ НА ХРОНІЧНИЙ ГЕНЕРАЛІЗОВАНИЙ ПАРОДОНТИТ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРЕПАРАТІВ, ЩО МІСТЯТЬ СЕЛЕН
Samoilenko A.V./Самойленко А.В., Gorshkova A.E./Горшкова А.Є.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-072> 86

FORMATIN OF MUSICAL AND PROFESSIONAL IDENTITY OF FUTURE MUSICAL ART TEACHERS ON A POLYARTISTIC BASIS

ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА НА КОМУНІКАЦІЙНІЙ ОСНОВІ
Padalka G.M./Падалка Г.М., Vuzova O.D./Бузова О.Д.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-073> 94

THE PHENOMENON OF THE MEANING OF THE PSYCHOLOGICAL ECOSYSTEM IN ADULT

ФЕНОМЕН СМИСЛОУТВОРЕННЯ ЕКОСИСТЕМИ ПСИХІКИ У ДОРОСЛОМУ ВІЦІ
Koshel N.A./Кошель Н.А.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-079> 103

INDEPENDENT WORK OF FUTURE SPECIALISTS: PRACTICAL ASPECT

САМОСТІЙНА РОБОТА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ
Huliaieva L.V./Гуляева Л.В., Tatarchuk T.V./Татарчук Т.В., Lebedynets O.M./Лебединець О.М.

Innovative philosophical views

Иновационные философские взгляды

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-067> 113

MODELING OF NATURAL, ECONOMIC AND SOCIAL NONLINEAR SYSTEMS

МОДЕЛЮВАННЯ ПРИРОДНИХ, ЕКОНОМІЧНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НЕЛІНІЙНИХ СИСТЕМ
Koperlos R.Yu./Коперльос Р.Ю.

Innovations in philology and linguistics

Иновации в филологии и лингвистике

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-009> 117

STRUCTURAL FEATURES OF ANTHROPONYMIC NOMINATION OF LITERARY CHARACTERS IN R. B. SHERIDAN'S PLAYS

СТРУКТУРНІ ОСОБЕННОСТИ АНТРОПОНИМИЧЕСКОЙ НОМИНАЦИИ ПЕРСОНАЖЕЙ В ДРАМАТИЧЕСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЯХ Р. Б. ШЕРИДАНА
Slobodiak S.I./Слободяк С.И.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-011> 121

HIERARCHY OF LEVELS OF ABSTRACTION OF BAKHTIN'S CHRONOTOPE SYSTEM

ІЄРАРХІЯ РІВНІВ АБСТРАКЦІЇ СИСТЕМИ ХРОНОТОПІВ БАХТІНА
Mitina L.S./Мими́на Л.С.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-048> 128

DIVERSITY OF INTENTION AND REACTION OF THE SPEAKER WITHIN THE DIALOGUE

РАЗНООБРАЗИЕ ИНТЕНЦИИ И РЕАКЦИИ ГОВОРЯЩЕГО В РАМКАХ ДИАЛОГА
Suima I.P./Суима И.П.

УДК 378.013

PEDAGOGICAL CONDITIONS FORMATION OF MOTIVATIONAL READINESS FUTURE TEACHERS OF PRESCHOOL INSTITUTIONS TO PROFESSIONAL SELF-REALIZATION

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ

Kovalenko O. / Коваленко О.В.

S. of Ped. S, As.Prof / к.п.н., доц

ORCID iD 0000-0001-6560-5252

Borys Hrinchenko University of Kyiv, Kyiv, Boulevard-Kudryavska, 18/2, 0453

Київський університет імені Бориса Грінченка,

Київ, Бульварно-Кудрявська, 18/2, 04053

Анотація. Виконання важливих завдань, пов'язаних з реформуванням системи дошкільної освіти в Україні потребує якісного вдосконалення системи професійної підготовки педагогів, зокрема, педагогів закладів дошкільної освіти. Це вимагає від професорсько-викладацьких колективів педагогічних коледжів та університетів оновлення змістового компоненту процесу навчання для забезпечення готовності майбутніх фахівців до професійної самореалізації. З огляду на це, одним з головних завдань професійної педагогічної освіти є підготовка кваліфікованих конкурентоспроможних кадрів, орієнтованих на професійну самореалізацію.

Тож метою статті є визначення та обґрунтування педагогічних умов, які впливають на формування мотиваційної готовності майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до професійної самореалізації у процесі фахової підготовки.

Розкрито та охарактеризовано дефінітивну характеристику основних понять дослідження. Виокремлено та обґрунтовано основні педагогічні умови формування і підтримки мотиваційної готовності майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до професійної самореалізації в процесі навчання. Окреслено досвід роботи колективу Київського університету імені Бориса Грінченка щодо створення та використання педагогічних умов формування і підтримки мотиваційної готовності майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до професійної самореалізації в процесі навчання.

Ключові слова: умови, педагогічні умови, мотивація, мотиваційна готовність, професійна самореалізація, педагоги закладів дошкільної освіти.

Вступ. Виконання важливих завдань, пов'язаних з реформуванням системи дошкільної освіти в Україні потребує якісного вдосконалення системи професійної підготовки педагогів, зокрема, педагогів закладів дошкільної освіти. Це вимагає від професорсько-викладацьких колективів педагогічних коледжів та університетів оновлення змістового компоненту процесу навчання для забезпечення готовності майбутніх фахівців до професійної самореалізації. З огляду на це, одним з головних завдань професійної педагогічної освіти є підготовка кваліфікованих конкурентоспроможних кадрів, орієнтованих на професійну самореалізацію.

Основний текст. Мета статті - визначення та обґрунтування педагогічних умов, які впливають на формування мотиваційної готовності майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до професійної самореалізації у процесі фахової підготовки.

Проблеми сучасної університетської освіти розкриваються у працях С. Райта та К. Шора, Ф. Альтбаха та Г. Міхут, Б. Баретта і Дж. Х. Вестовера, а також вітчизняних науковців, а саме: О. Бакалюка, С. Калашнікової, І. Каленюк, В. Лугового, В. Міляєвої, В. Огнев'юка, та ін.

Загальнопедагогічні аспекти підготовки майбутніх фахівців були і є предметом досліджень таких науковців, як: В. Андрущенко, Г. Беленька, В. Бондар, Г. Васянович, Р. Гуревич, І. Зязюн, М. Кадемія, А. Коломієць, В. Кремень, В. Луговий, О. Матяш, В. Огнев'юк, В. Штифурак, В. Шахов та ін. Філософський аспект питань самореалізації особистості розкрито в працях таких науковців: Н. Кулик, Т. Луговська, Н. Овчаренко, М. Недашковська, С. Підвисоцька, Л. Циренова, Н. Юхименко та ін.

Мотивацію як умову розвитку особистості розглядали М. Алексеев, Л. Виготський, О. Леонтьєв, В. Серіков та ін. Значний внесок у вивчення проблеми мотивації людської поведінки і мотивації праці, зокрема, зробили М. Вебер, А. Маслоу, А. Маршалл, А. Сміт та ін., із вітчизняних діячів - такі вчені, як: М. Кларін, О. Павловська, В. Семиченко, Л. Туріщева та ін.

Проблема мотивації навчання, зокрема, професійного, структурні та характеристичні складові навчальної мотивації (чинники її формування, рівні, характер, етапи становлення, якості мотивів тощо) вивчали Ю. Бабанський, Л. Гренюк, О. Єфімова, Є. Ільїн, І. Лебедик, І. Краснощок, А. Маркова, В. Радул, Г. Шукін та ін.

Формування педагогічної компетенції та розкриття окремих сторін підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти було і є предметом досліджень ряду науковців (Л. Артемова, А. Богуш, Г. Беленька, О. Богиніч, В. Бондар, Н. Гавриш, Н. Голота, Н. Грама, Н. Денисенко, І. Дичківська, Л. Загородня, І. Карабаєва, К. Крутій, Н. Левінець, Н. Лисенко, І. Луценко, М. Машовець, Т. Піроженко, Л. Плетеницька, Т. Поніманська та ін.). Дослідження цих та ряду інших авторів з-поміж інших розкривають необхідність формування у майбутніх вихователів професійної педагогічної компетентності та мотиваційної готовності до самореалізації.

На першому етапі дослідження нами була опрацьована дефінітивна характеристика основних понять нашої теми. У довідковій літературі подаються різні тлумачення поняття «умова», які досить схожі. Так, тлумачний словник надає слову «умова» кілька значень: 1) необхідна обставина, що уможливає здійснення, створення, утворення чого-небудь; 2) обставини, особливості реальної дійсності, за яких відбувається або здійснюється щонебудь [1, с. 1506].

У філософському енциклопедичному словнику зазначено, що умова – філософська категорія, в якій відображаються універсальні відношення речі до тих факторів, завдяки яким вона виникає та існує. Завдяки наявності відповідних умов властивості речей переходять з можливості в дійсність [2, с. 178].

Психологічний словник поняття «умова» трактує як середовище, в якому перебувають і без якого не можуть існувати [3, с. 326].

Видатний психолог Л. Виготський розглядав поняття «умова», як

сукупності об'єктивних можливостей змісту навчання, методів, організаційних засобів його здійснення, коли забезпечується успішне вирішення поставленого завдання педагогічного спрямування [4, с. 285].

Отже, поняття «умова» розуміється як сукупність певних, фактів, обставин, впливів, процесів, що надають змогу управляти освітнім процесом, в результаті якого формується особистість.

Словник-довідник з професійної педагогіки визначає «педагогічні умови» як обставини, від яких залежить та відбувається цілісний продуктивний педагогічний процес професійної підготовки фахівців, що опосередковується активністю особистості [5, с. 143].

Так, дослідження педагогічних умов як теоретичної основи становлять наукові положення сучасної педагогічної науки щодо професійної підготовки майбутніх фахівців у вищих навчальних закладах А. Алексюк, В. Андреев, О. Белкін, А. Денисенко, А. Дьомін, Н. Іпполітова, Н. Кузьміна, В. Лузан, Р. Гуревич, В. Ключко, М. Козяр, В. Монахов, В. Стрельников, Н. Тверезовська, Л. Філіппова та ін. Термін «педагогічна умова» дослідники трактують як певну обставину, що впливає (прискорює чи гальмує) на формування та розвиток педагогічних явищ, процесів, систем, якостей особистості.

За твердженням В. Андреева педагогічні умови – це результат «цілеспрямованого відбору, конструювання та застосування елементів змісту, методів (прийомів), а також організаційних форм навчання для досягнення ... цілей» [6, с. 124].

На переконання О. Бражнич, педагогічні умови це – сукупність об'єктивних можливостей змісту, методів, організаційних форм і матеріальних можливостей здійснення педагогічного процесу, що забезпечує успішне досягнення поставленої мети [7].

Такі науковці, як А. Белкін [8, с. 15] і Л. Качалова [9, с. 98] розглядають педагогічні умови, як ключовий фактор успішності навчального процесу та комфортним педагогічним середовищем.

Загальною рисою усіх визначень цього поняття є спрямованість умов на вдосконалення взаємодії учасників освітнього процесу при вирішенні конкретних дидактичних завдань. Отже, спираючись на наведені дефініції, ми сформулювали власне розуміння педагогічних умов формування мотиваційної готовності майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до професійної самореалізації у процесі здобуття вищої освіти – це сукупність заходів та методів навчання, що сприяють побудові освітнього процесу з урахуванням потреб, інтересів та можливостей особистості, що впливає на формування мотиваційної готовності до професійної самореалізації майбутніх фахівців та допомагає розкрити їх потенціал особистості в професійному та суспільному житті.

На необхідності розвитку мотивації особистості для ефективної її самореалізації наголошують такі науковці: О. Артемова, А. Зарицька, З. Крижановська та ін. Зокрема, Л. Служинська однією з умов формування готовності майбутніх фахівців до професійної самореалізації вважає підсилення мотиваційних установок до професійної самореалізації [10, с. 15]. Досліджуючи

проблему самореалізації в контексті професійної підготовки В. Демиденко виділяє такі етапи: усвідомлення людиною своєї сутності, своїх потенційних можливостей, прав та обов'язків, мотивів, усвідомлення свого «Я»; визначення життєвої мети та програми дій її досягнення; побудова моделі діяльності; діяльність та її самооцінка; порівняльна характеристика самооцінки та оцінки діяльності і свого статусу; формування висновків про перспективи розвитку свого «Я»; внесення за потреби певних коректив [11, с. 33].

Як відомо, мотивація передбачає всі види спонукань, а саме: потреби, інтереси, мотиви, цілі, схильності, налаштування тощо, тобто саме мотивація детермінує поведінку людини. Основними чинниками, які визначають успішність реалізації особистості в професійній діяльності З. Крижановська вважає мотиваційні, які трактує як сукупність спонукань (мотиви розвитку та самореалізації, мотиви і індивідуального внеску в професію, діяльнісно-процесуальні мотиви, мотиви розуміння призначення професії, мотиви задоволення різними аспектами професії та мотиви психологічного самопочуття), котрі стимулюють творчий прояв особистості в професії [12, с. 13].

Найбільше значення для професійної самореалізації особистості, на переконання О. Артемової, є мотивація. Успішність професійної діяльності залежить, безперечно, не тільки від професійних знань, умінь, комунікативної контактності, навичок, але й від професійної мотивації. Мотиваційні феномени є чи не найвагомішими внутрішніми умовами, що впливають на прагнення людини досягти успіху в діяльності. Провідним механізмом функціонування мотиваційної активності для подолання психологічних криз вважається саме суб'єктивна інтерпретація успіху чи невдачі [13]. Оригінальний погляд на мотивацію діяльності знаходимо у В. Огнев'юка. Він зазначає, що одним із завдань вищої школи є підготовка «вчителів – мотиваторів особистісного розвитку, здатних зацікавити учнів новими ідеями» [14, с. 21].

У контексті дослідження, звісно, нас цікавить професійна мотивація як властивість особистості, що поєднує систему цілей, потреб, які спонукують студента до активного засвоєння знань, оволодіння вміннями й навичками, свідомого ставлення до майбутньої професії педагога закладу дошкільної освіти. І. Ляшенко наголошує, що професійна мотивація відіграє роль компенсаторного фактора: в умовах недостатньо розвинених здібностей студент за наявності професійної мотивації може досягти більших успіхів, ніж здібний студент, у якого не сформована професійна мотивація [15]. Професійну мотивацію науковцями зведено до трьох основних компонентів: інтерес, обов'язок, самооцінка професійної здатності. Безпосередній інтерес (виникає на основі привабливості змісту та процесів конкретної діяльності) охоплює професійно-специфічний інтерес (інтерес до предметів, до процесів праці, що характеризують її основні функції, а також до результатів, які виражені у створених продуктах, наданих послугах тощо); загальнопрофесійний інтерес (виникає на основі привабливості найбільш загальних властивостей професії); романтичний інтерес (базується на уявленні про незвичайність певної професії); ситуативний інтерес (формується на основі

випадкових, нетипових для певної професії ознак) [15].

Для забезпечення стійкої професійної мотивації студентів, наголошує І. Ляшенко, важливо підтримувати прагнення студентів виявити свої можливості та ствердити себе в навчально-професійній діяльності [15]. З цією метою можна застосувати таке: детальне ознайомлення з майбутньою професійною діяльністю та її суспільною значущістю, із сучасними вимогами до знань, умінь і якостей особистості педагога дошкільнят як фахівця; створення уявлень про модель особистості успішного професіонала з обраного фаху, усвідомлення ближніх і перспективних цілей професійного навчання; розвиток позитивної «Я-концепції» та адекватної професійної самооцінки студента; формування ціннісних орієнтацій; вироблення в студентів потреб і умінь самостійно працювати з різними джерелами інформації, оволодівати інформаційними технологіями і творчо застосовувати знання на практиці; забезпечення умов для самопізнання, самовиховання, самовдосконалення; підтримання допитливості й «пізнавального» психологічного клімату в студентській академічній групі [15]. Часто чинником, що пробуджує інтереси студентів, стимулює розвиток відповідних орієнтацій, стає спілкування з викладачем, що володіє різнобічними знаннями, прагне передати свій досвід. Позитивний приклад діяльності викладача також суттєво впливає на формування мотиваційної сфери студентів, має опосередкований вплив і на розвиток прагнення майбутніх фахівців займатись професійною діяльністю. Встановлено, що позитивна мотивація забезпечує свідоме прагнення студентів до визначених цілей. Маючи стійке мотивоване бажання набути конкретних професійних знань, майбутні фахівці під час навчання виявляють наполегливість, цілеспрямованість, ініціативність [15].

На переконання відомих психологів (С. Рубінштейн, А. Маслоу, К. Роджерс та ін.) потреба в самореалізації потенційно наявна у кожній людині, але не кожна діяльність мотивує її до реалізації своїх можливостей. Тому, щоб навчальна діяльність сприяла самореалізації особистості майбутнього фахівця необхідно визначити основні педагогічні засоби, які стимулюють внутрішню активність особистості в роботі над собою, над своїм «Я», наголошує І. Ребро [16]. Мотивацію самореалізації особистості І. Ребро розуміє як усвідомлену систему спонукань, яка є рушійною силою поведінки й діяльності особистості та спрямована на розкриття сутнісних сил особистості в певній діяльності. На думку науковця, мотивація самореалізації складається з таких мотивів: самоактуалізації, самоствердження, самовираження, самовизначення, самовияву [16].

На другому етапі дослідження нами була опрацьована підходи до класифікації педагогічних умов. Дослідники (А. Алексюк, А. Аюрзанайн, П. Підкасистий та ін.) педагогічні умови поділяють на дві групи: зовнішні (позитивні стосунки викладача і студента; об'єктивність оцінки освітнього процесу; місце навчання, приміщення, клімат тощо) і внутрішні, т.т. індивідуальні (індивідуальні особливості студентів: стан здоров'я, властивості характеру, досвід, уміння, навички, мотивація тощо) [17].

Ряд науковців (Н. Тверезовська, Л. Філіппова та ін.) виділяють кілька

рівнів педагогічних умов. Так, до першого рівня педагогічних умов вони відносять особистісні характеристики студентів, які детермінують успішність протікання освітнього процесу. До другого рівня педагогічних умов – безпосередні обставини реалізації процесу (навчання, виховання) – власне, класичні педагогічні умови: зміст та організація діяльності студентів; міжособистісні відносини, спілкування в групі; відносини педагогів зі студентами; адаптацію студентів до нового освітнього середовища; взаємодії навчального закладу з навколишнім середовищем та ін. [18].

Щоб визначити педагогічні умови формування мотиваційної готовності майбутніх педагогів дітей дошкільного віку до професійної самореалізації у процесі фахової підготовки необхідно виходити з урахування особливостей мотивів діяльності та її складових [19].

Враховуючи дидактичні принципи, особливості і структуру мотиваційної готовності до професійної самореалізації та різні підходи науковців до класифікації і характеристики педагогічних умов, нами було виокремлено такі педагогічні умови формування мотиваційної готовності до професійної самореалізації майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти:

- створення в навчальному закладі комфортного інформаційно-освітнього середовища, що дозволяє активізувати пізнавальну діяльність студентів та ефективно формувати мотиваційну готовність майбутніх педагогів дошкільнят на основі сучасних засобів та технологій навчання;
- органічне поєднання різних форм організації освітнього процесу з метою формування мотиваційних установок майбутніх педагогів дошкільнят на професійну самореалізацію та забезпечення актуалізації мотиваційної спрямованості до педагогічної діяльності на основі змісту, форм і методів організації освітнього процесу;
- використання активних методів навчання у освітньому процесі;
- спрямування змісту дисциплін циклу професійної підготовки на формування мотиваційної готовності до професійної самореалізації майбутніх педагогів дошкільнят;
- готовність майбутніх педагогів дітей дошкільного віку до міжособистісної взаємодії, співробітництва в умовах існування сучасного вишу, реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин як основи спілкування викладачів і студентів з метою перенесення особливостей міжособистісних стосунків у безпосередню роботу закладу дошкільної освіти (вихователь-діти, вихователь-вихователь, вихователь-члени сім'ї вихованців, вихователь-директор тощо);
- спрямованість викладачів на засвоєння майбутніми фахівцями педагогічних цінностей та технологій, а також орієнтування діяльності викладачів на формування ціннісного ставлення студентів до засвоєння змістовної частини освіти, допомога у самовизначенні шляхів професійно-особистісного росту;
- поширення та екстраполяція загальної культури в сферу педагогічної діяльності.

На третьому етапі дослідження нами був представлений досвід Київського

університету імені Бориса Грінченка щодо створення педагогічних умов формування мотиваційної готовності майбутніх педагогів дошкільних закладів до професійної самореалізації.

Аналізуючи проблеми сучасних університетів, В. Огнев'юк зазначає, що для уникнення своєї смерті університет має відмовитися від консервативної структури та здійснити перехід до гнучких організаційних моделей, здатних швидко реагувати на запити суспільства, зокрема, національного та міжнародного ринків праці, реалізовувати інноваційні проекти, а після досягнення поставлених цілей знову трансформуватися з урахуванням нових завдань і пріоритетів. Ієрархія кафедр, науково-дослідних лабораторій і центрів університету має бути доповнена (а почасти і замінена) гнучкою моделлю тимчасових інноваційних, наукових, творчих колективів, спроможних продукувати нове знання, технології чи реалізовувати освітні програми і поступатися більш ефективним організаційним моделям взаємодії [20, с.3].

Окреслюючи пріоритетні кроки для залучення молоді до педагогічної діяльності, В.Огнев'юк переконаний, що необхідно відмовлятися від уніфікованої педагогічної освіти та намагання стандартизувати педагогічну діяльність. Реформа педагогічної освіти не може базуватись лише на одній концепції для всіх навчальних закладів. Ректор переконаний, що потрібно відкрити можливість для здорової конкуренції різних концепцій. Важливо, щоб університети змогли забезпечити баланс між теоретичною та практичною складовою професійної підготовки [14, с. 21]. Одним з пріоритетних кроків В.Огнев'юк називає саме створення середовища університету, найсприятливішого для підготовки педагога. Автор переконаний у тому, що «...висока культура навчального закладу, зазвичай, позитивно відображена у професійній культурі педагога. Важливо, щоб майбутній педагог розвивався не як вузькопрофільний фахівець, а як професіонал, спроможний до широкої культурної інклюзії [14, с.22]. Ми щодня переконуємось, що це – не просто слова, а слова, які підкріплені конкретними справами, що вже втілені і втілюються у життя.

Минуло трохи більше десяти років з того часу, як в системі освіти м. Києва був здійснений фактично «революційний прорив», котрий на той час багатьма освітянами і не тільки сприймався доволі скептично.

Ніби слідує словам Кобзаря: «Єднаймося, браття, бо в єдності - наша сила», у 2007 р. з ініціативи нашого ректора, доктора філософських наук, професора, Академіка НАПН України Огнев'юка В.О., у один педагогічний навчальний заклад - Київський університет імені Бориса Грінченка, були об'єднані муніципальні педагогічні коледжі м. Києва: Київський міський педагогічний коледж при Київському національному університеті ім. Тараса Шевченка, Київський педагогічний коледж ім. К. Д. Ушинського, Київський міський педагогічний коледж. Ця подія знайшла своє відображення у Концепції цілісної системи підготовки і підвищення кваліфікації педагогічних кадрів м. Києва і затверджено рішенням Київради 22.08.2007 р.

Наш Університет став яскравим прикладом створення належних організаційно-педагогічних умов підготовки майбутніх фахівців за понад 40

спеціальностями. На сьогодні це - багатoproфільний ВНЗ IV рівня акредитації комунальної форми власності м. Києва, у структурі якого функціонує 6 інститутів, 4 факультети та багатoproфільний ВНЗ I рівня акредитації Фаховий коледж «Універсум». Завдяки цьому молоді люди, випускники 9-х класів, мають можливість вступити у коледж і, після його закінчення, продовжувати навчання за обраною спеціальністю у відповідному Інституті Університету на програмах освітнього рівня першого (бакалаврського) та програмах освітнього рівня другого (магістерського).

В основу корпоративної культури Університету та його візії покладено позиції, які перегукуються з питанням, яке ми опрацюємо, а саме: філософію лідерства служіння, що сповідує розвиток людини й розбудову людських стосунків як найважливіші суспільні цінності, формування почуття відповідальності як основного інструменту саморозвитку та побудови міжособистісних відносин на засадах довіри та підтримки. Власне візія Університету сформульована так: розвивати корпоративну культуру лідерства, забезпечувати впровадження університетського стандарту освіти і наукових досліджень; створювати сприятливе середовище, інфраструктуру та умови для розвитку особистості, мобільності викладачів та студентів; служити територіальній громаді м. Києва.

Досліджуючи середовище Університету, спершу слід виокремити розподілену кампусну структуру, до якої входять 5 корпусів у різних районах міста та 3 гуртожитки. До загальноуніверситетських підрозділів освітнього та науково-методичного спрямування відносяться центри і лабораторії, а саме: НДІ освітології, НДІ інформатизації освіти, НДІ інтернаціоналізації вищої освіти, Юридична клініка «АСТРЕЯ» та ін. Заслуженим інтересом серед студентів і професорсько-викладацького колективу користуються такі підрозділи освітнього середовища, зокрема нашого, Педагогічного інституту, як: Музей українського побуту, Навчальна лабораторія творчої педагогіки, Центр самопізнання та саморозвитку, Ресурсний центр підтримки студентів з інвалідністю, а також нещодавно відкритий Центр інноваційних освітніх технологій. У ньому працює зона STEM-Lab (призначена для проведення досліджень, створення моделей, управління та програмування роботів, використання 3d принтера, робота в ILS), IT-Lab (призначена для пошуку інформаційних матеріалів, створення планів проєктів та презентаційних матеріалів, роботи з електронною системою Moodle) та VR-zone (зона віртуальної та доповненої реальності) тощо.

Слід зазначити, що у цих підрозділах постійно проводяться заняття зі студентами, а матеріально-технічне наповнення цих лабораторій і центрів сприяє збагаченню змісту освітнього процесу і формуванню мотиваційної готовності здобувачів освіти – майбутніх педагогів дошкільних закладів до професійної самореалізації у процесі навчання.

Традиційними у освітній діяльності Університету стали «гостьові» лекції, семінари, майстер-класи, на які запрошуються провідні фахівці з питань дошкільної педагогіки та дитячої психології, знані як в Україні, так і за її межами, а також добре знані в місті директори та вихователі-методисти

закладів дошкільної освіти. Такі зустрічі, на переконання студентів, не тільки цікаві у загальнокультурному плані, а й сприяють формуванню і підтримці мотиваційної готовності майбутніх педагогів дошкільнят до професійної самореалізації.

Формуванню і підтримці мотиваційної готовності майбутніх педагогів дошкільних закладів до професійної самореалізації, розвитку їх критичного мислення сприяє переважна більшість інтегрованих навчальних дисциплін, якими опановують здобувачі та інтерактивні форми проведення лекційних, семінарських і практичних занять. Впродовж ряду років добре себе зарекомендувала така технологія, як «перевернутий клас» (Flipped Class); проєктний метод навчання; ділові і навчальні ігри; тренінги; навчальні дискусії; розроблені для роботи зі здобувачами освітнього рівня першого (бакалаврського) психолого-педагогічні задачі та ситуації, а для здобувачів освітнього рівня другого (магістерського) - управлінські кейси (ситуації) та низка ін.

Вагомою фішкою нашого Університету, яка впливає на формування і підтримку мотиваційної готовності майбутніх педагогів дошкільних закладів до професійної самореалізації є створені членами професорсько-викладацького колективу електронні навчальні курси дисциплін. Головною метою використання ЕНК в системі е-навчання Університету є надання учасникам освітнього процесу послуг, шляхом застосування у освітньому процесі сучасних ІК та інноваційних педагогічних технологій відповідно до державних та галузевих стандартів вищої освіти тощо.

Організація, змістове наповнення освітнього середовища і, власне, зайнятість студентів у позааудиторний час мають суттєвий вплив на формування і підтримку мотиваційної готовності майбутніх педагогів дошкільних закладів до професійної самореалізації. Участь і перемоги студентів у міських, Всеукраїнських та міжнародних олімпіадах і конкурсах, творча робота у студентських наукових гуртках, підготовка статей за результатами перших наукових досліджень, активна діяльність у Студентській Раді і т. ін. сприяють тому, що студенти мають можливість перевірити себе у обраному професійному шляху, зверити свої можливості, очікування тощо.

Неабиякий вплив на формування і підтримку мотиваційної готовності майбутніх педагогів дошкільнят до професійної самореалізації має педагогічна виробнича практика, яка у нашому Інституті організована з першого курсу, адже освітній процес побудовано за принципом 50 / 50, де 50% навчального часу відведено опануванню знаннями та вміннями здобувачами в аудиторії і частіше, а 50% - на практиці (у закладах дошкільної освіти, школах-дитячих садках, позашкільних закладах освіти та ін.), а також новий вид виробничої практики на четвертому курсі освітнього рівня першого (бакалаврського), яка з 01 вересня 2020 р. триватиме впродовж навчального року.

Досліджуючи навчання здобувачів на першому (бакалаврському) освітньому рівні, Г.Беленька зазначає, що саме у цей період відбувається остаточне професійне самовизначення студентів. Саме протягом цих років вони вирішують для себе: працювати за спеціальністю чи полишити

попередньо обрану професію взагалі, продовжувати навчання на більш високій ехординці професійної підготовки чи ні. Окрім того, вона окреслює складові взаємодії викладачів зі студентами перших курсів, які сприяють швидкій адаптації студентів у ВНЗ, а також формуванню і підтримці мотиваційної готовності майбутніх педагогів дошкільних закладів до професійної самореалізації, які реалізуються членами професорсько-викладацького колективу кафедри дошкільної освіти [21, с. 205].

Висновки. Були розглянуті педагогічні умови формування і підтримки мотиваційної готовності майбутніх педагогів дошкільних закладів до професійної самореалізації. Кожна з виявлених педагогічних умов має свої внутрішні можливості, будучи переважно націленою на формування і підтримку мотиваційної готовності майбутніх педагогів дошкільнят до професійної самореалізації. Наше дослідження і власний педагогічний досвід дає підстави стверджувати, що кожна взята окремо умова не може повністю забезпечити ефективність формування досліджуваної проблеми. Тільки їх системна єдність дозволяє досягти найкращих результатів і становить комплекс педагогічних умов формування і підтримки мотиваційної готовності майбутніх педагогів дошкільних закладів до професійної самореалізації.

Актуальними напрямками подальшої розробки окресленого питання є експериментальна перевірка впливу педагогічних умов формування і підтримки мотиваційної готовності майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти до професійної самореалізації в контексті фахової підготовки.

Література.

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов.) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. - К.; Ірпін: ВТФ, Перун, 2009. - 1736 с.
2. Апресян Р. Г., Гусейнов А. А. Этика: энциклопедический словарь. - М.: Гардарики, 2002. - 389 с.
3. Краткий психологический словарь / сост. Л. А. Карпенко. - Ростов на Дону: Феникс, 1998. - 512 с.
4. Выготский Л. С. Педагогическая психология. - М.: Педагогика, 1991. - 480 с.
5. Професійна освіта: словник: навч. посіб. / укл. С. Гончаренко, та. ін; за ред. Н. Ничкало. - К.: Вища шк., 2000. - 380 с.
6. Андреев В.И. Педагогика: учебный курс для творческого саморазвития / ред. В.И. Андреев. [2-е изд.]. - Казань: Центр инновационных технологий, 2000. - 600 с.
7. Бражнич О.Г. Педагогічні умови диференційованого навчання учнів загальноосвітньої школи : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.07. - Кривий Ріг, 2001.- 238 с.
8. Белкин А. С. Ситуация успеха. Как ее создать: кн. для учителя. - Москва: Просвещение, 1991. - 176 с. ISBN 5-09-003409-5
9. Качалова Л. П. Педагогическая импровизация: теоретическое обоснование основных понятий, обеспечивающих диссертационное исследование: монография.- Шадринск, 2006. - 185 с.

10. Служинська Л. Б. Підготовка майбутнього менеджера-економіста до професійної самореалізації : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04.-Хмельниц. нац. ун-т., 2012.- 20 с.
11. Демиденко В. К. Самореалізація: сутність, становлення, розвиток // Педагогіка і психологія. - 2004.- №2. - С. 32-37.
12. Крижановська З. Ю. Мотиваційні чинники професійної самореалізації фахівців дошкільних закладів : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07. - Луцьк, 2011. - 20 с.
13. Артемова О.І. Професійна самореалізація особистості в сучасних умовах. // Освіта регіону: політологія, психологія, комунікації. - 2010. - №1. URL:<http://socialscience.com.ua/article/186> (дата звернення: 25.07.2020 р.).
14. Огнев'юк В. Український учитель: кроки на зустріч // Директор школи, ліцею, гімназії. - 2018.- № 2.- С.15-24. ISSN 2309-7744
15. Ляшенко І. В. Формування професійної мотивації студентів до успішної фахової діяльності // Народна освіта. - 2013. - №1 (19). URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=1076 (дата звернення: 19.07.2020)
16. Ребро И. В. Формирование мотивации самореализации подростков в условиях задачной ситуации : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01. - Волгоград, 2005.- 199 с.
17. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання : навч. посіб. / А. М. Алексюк, А. А. Аюрзанайн, П. І. Підкасистий та ін. - К. : ІСДО, 1993.-336 с.
18. Тверезовська Н., Філіппова Л. Сутність та зміст поняття «педагогічні умови» // Нова педагогічна думка.- 2009. - №3. - С. 90 – 92.
19. Ипполитова Н. В., Колесников М. А., Соколова Е. А. Система профессиональной подготовки студентов педагогического вуза: личностный аспект: монография. - Шадринск: Исеть, 2006. - 236с.
20. Огнев'юк В. Український університет у добу експонентного розвитку // Освітологічний дискурс. - 2018.- №1-2 (20-21).- С.1-25. ISSN 2312-5829
21. Беленька Г. Организация взаимодействия преподавателя университета со студентами первого курса бакалавриата // Вестник Казахского национального женского педагогического университета. - 2019. - № 4 (80).- С. 204-210. ISSN 2306-5079

References.

1. Velykyj tlumachnyj slovnyk suchasnoi ukrains'koi movy (z dod., dopov.) (2009). [Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language (with additions, additions)] / uklad. i holov. red. V. T. Busel. K.;Irpin': VTF, Perun. 1736 s. [in Ukrainian].
2. Apresian R. H., Husejnov A. A. (2002). Etyka: entsyklopedycheskyj slovar'. [Ethics: an encyclopedic dictionary]. M.: Hardaryky. 389 s. [in Russian].
3. Kratkyj psyhologhycheskyj slovar' (1998) [Brief psychological dictionary] / sost. L. A. Karpenko. Rostov na Donu: Fenyks. 512 s. [in Russian].
4. Vyhotskyj L. S. (1991). Pedahohyheskaia psyhologhyia. [Pedagogical psychology]. M.: Pedahohyka. 480 s. [in Russian].
5. Profesijna osvita: slovnyk: navch. posib. (2000).[Vocational education: dictionary: textbook. way.]. / ukl. S. Honcharenko, ta. in; za red. N. Nychkalo. K.: Vyscha shk. 380s. [in Ukrainian].

6. Andreev V.Y.(2000). Pedahohyka. Uchebnyj kurs dlja tvorcheskoho samorazvytyia [Pedagogy. Training course for creative self-development] / red. V.Y. Andreev. [2-e yzd.]. Kazan': Tsentr ynnovatsyonykh tekhnolohyj. 600 s. [in Russian].
7. Brazhnyh O.H. (2001). Pedahohichni umovy dyferentsijovanoho navchannia uchniv zahal'noosvitn'oi shkoly [Pedagogical conditions of differentiated education of secondary school students] : dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.07. Kryvyj Rih. 238 s. [in Ukrainian].
8. Belkyn A. S. (1991). Sytuatsyia uspekha. Kak ee sozdat': kn. dlja uchytelia. [Success situation. How to create it: book. for teacher]. Moskva: Prosveshchenye. 176 s. [in Russian].
9. Kachalova L. P. (2006). Pedahohyheskaia ymprovyzatsyia: teoretycheskoe obosnovanye osnovnykh ponyatyj, obespechyvaiuschykh dySSERTatsyonnoe yssledovanye: monohrafyia. [Pedagogical improvisation: theoretical substantiation of the basic concepts that provide dissertation research]. Shadrinsk. 185 s. [in Russian].
10. Sluzhyn'ska L. B. (2012). Pidhotovka majbutn'oho menedzhera-ekonomista do profesijnoi samorealizatsii [Preparing the future manager-economist for professional self-realization]: avtoref. dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04./ Khmel'nyts. nats. un-t. 20 s. [in Ukrainian].
11. Demydenko V. K. (2004). Samorealizatsiia: sutnist', stanovlennia, rozvytok. [Self-realization: essence, formation, development]. *Pedahohika i psyhologhyia*. vol. 2. pp. 32-37. [in Ukrainian].
12. Kryzhanov'ska Z. Yu. (2011). Motyvatsijni chynnyky profesijnoi samorealizatsii fakhivtsiv doshkil'nykh zakladiv [Motivational factors of professional self-realization of specialists of preschool institutions]. : avtoref. dys. ... kand. psyhol. nauk : 19.00.07. Luts'k. 20 s. [in Ukrainian].
13. Artemova O.I. (2010). Profesijna samorealizatsiia osobystosti v suchasnykh umovakh [Professional self-realization of the individual in modern conditions]. *Osvita rehionu: politolohiia, psyhologhyia, komunikatsii*. vol.1. URL: <http://socialscience.com.ua/article/186> (data zvernennia: 25.07.2020).
14. Ohnev'iuik V. (2018). Ukrains'kyj uchytel': kroky na zustrich [Ukrainian teacher: steps to the meeting]. *Dyrekto'r shkoly, litseiu, himnazii*. vol. 2. pp.15-24. [in Ukrainian].
15. Liashenko I. V. (2013). Formuvannia profesijnoi motyvatsii studentiv do uspishnoi fakhovoi diial'nosti [Formation of professional motivation of students to successful professional activity]. *Narodna osvita*. vol. 1(19). URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=1076 (data zvernennia: 19.07.2020).
16. Rebro Y. V. (2005). Formyrovanye motyvatsyiy samorealizatsyiy podrostkov v usloviakh zadachnoj situatsyiy [Formation of motivation for self-realization of adolescents in conditions of the task situation]. : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.01. Volhohrad. 199 s. [in Russian].
17. Orhanizatsiia samostijnoi roboty studentiv v umovakh intensyfikatsii navchannia (1993). [Organization of independent work of students in the conditions of intensification of training]. : navch. posib. / A. M. Aleksyuk, A. A. Aiurzanajn, P. I. Pidkasytyj ta in. K. : ISDO. 336 s. [in Ukrainian].
18. Tverezov'ska N., Filippova L. (2009). Sutnist' ta zmist ponyattia «pedahohichni umovy» [The essence and content of the concept of "pedagogical conditions"]. *Nova pedahohichna dumka*. vol.3, pp. 90-92. [in Ukrainian].
19. Yppolytova N. V., Kolesnykov M. A., Sokolova E. A. (2006). Sistema professyonal'noj podhotovky studentov pedahohyheskoho vuza: lychnostnyj aspekt: [The system of professional training of students of a pedagogical university: personal aspect].: monohrafyia. Shadrinsk: Yset'. 236 s. [in Russian].
20. Ohnev'iuik V. (2018). Ukrains'kyj univertsytet u dobu eksponentnoho rozvytku [Ukrainian University in the days of exponential development]. *Osvitohichnyj dyskurs*. vol. 1-2 (20-21). pp. 1-25. [in Ukrainian].
21. Bielen'ka H. (2019). Orhanizatsyia vzaymodejstvyia prepodavatelja univertsyteta so studentamy pervoho kursa bakalavryata [Organization of interaction between a university teacher and first-year undergraduate students]. *Vestnyk Kazakhskoho natsyonal'noho zhenskoho pedahohyheskoho univertsyteta*. vol. 4 (80). pp. 204- 210. (in Almaty, Kazakhstan).

Abstract. At the first stage the definitive characteristic of the basic concepts of research "conditions", "pedagogical conditions", "motivation", "motivational readiness", "self-realization", "professional self-realization of the person" was developed. Encyclopedias, dictionaries, and reference books were used for this purpose. The views of domestic and foreign scientists on the interpretation and content of the basic concepts of the study are studied. At the second stage of the research various scientific approaches to the classification of pedagogical conditions are presented. On the basis of elaboration of the existing scientific views the own understanding of pedagogical conditions of formation of motivational readiness of future teachers of preschool institutions for professional self-realization is given. The main pedagogical conditions for the formation and maintenance of motivational readiness of future teachers of preschool education institutions for professional self-realization in the learning process are singled out and substantiated. At the third stage of the research the experience of the staff of Borys Hrinchenko University of Kyiv in creating and using pedagogical conditions for the formation and maintenance of motivational readiness of future teachers of preschool institutions for professional self-realization in the learning process is outlined.

Key words: conditions, pedagogical conditions, motivation, motivational readiness, professional self-realization, teachers of preschool education institutions.

Стаття надіслана: 07.08.2020 р.
Коваленко О.В.

<http://www.moderntechno.de/index.php/meit/article/view/meit13-05-006>

DOI: 10.30890/2567-5273.2020-13-05-006

УДК 378:[37.011.3-051:57]:[81'276.6:58]

**TERMS-EPONYMS IN BOTANY NOMENCLATURE AND
TERMINOSYSTEM OF FUTURE BIOLOGY TEACHER
ТЕРМІНИ-ЕПОНІМИ В БОТАНІЧНІЙ НОМЕНКЛАТУРІ ТА ТЕРМІНОСИСТЕМІ
МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ**

Pererva V.V. / Перерва В.В.

ORCID: 0000-0002-7086-3050

Kyryvi Rih State Pedagogical University, Kyryvi Rih, Gagarin av., 54, 50086
Криворізький державний педагогічний університет,
Кривий Ріг, просп. Гагаріна, 54, 50086

Анотація. В роботі розглядається сутність та підходи до класифікації епонімів, їх роль в біологічній терміносистемі. Встановлено значну представленість термінів-епонімів в біологічній, зокрема ботанічній номенклатурі. Визначено переваги використання термінів-епонімів, що полягають у набутті тексту лаконічності та інформативності, спрощенні усного та писемного мовлення. Розкриття явища епонімії при опануванні навчальної дисципліни «Ботаніка з основами геоботаніки» дозволяє підвищити рівень мотивації та навчального інтересу студентів.

Ключові слова: термінологія, терміносистема, термін, епонім, епонімія, майбутній вчитель біології.

Вступ.

Ботаніка – це одна з галузей біології та навчальна дисципліна, яка має низку міжпредметних зв'язків з дисциплінами природничого циклу: ґрунтознавством, фізіологією рослин, екологією, біосферологією та ін. Вивчення ботаніки передбачає опанування навчального матеріалу з анатомії та морфології рослин, систематики рослин та геоботаніки.

В ході вивчення модулю «Систематика рослин» доречним є акцентування не тільки на семантичному аналізі термінів та номенів, а також на їх етимології. Поступове залучення студентів до вивчення семантики та етимології терміноелементів створює передумови для зростання рівня навчальної мотивації, дозволяє урізноманітнити форми роботи зі студентами та слугує підґрунтям для становлення усталеної термінологічної системи майбутнього вчителя біології.

Найменування з компонентами-власними назвами є невід'ємною складовою у видових біномінальних назвах живих організмів, а також біологічних процесів та структур.

У морфології (анатомія, гістологія, цитологія та ін.) та біологічній систематиці епоніми вживають давно й постійно. Застосування термінів-епонімів у педагогічній діяльності сприяє професійному становленню, підвищує інтелектуальний рівень педагога. Слід відмітити, що в епонімі міститься частина історії становлення наукової галузі та культури, починаючи від найдавніших часів і до сьогодення.

Використання епонімів у науковій літературі робить текст більш лаконічним та інформативним, спрощує формулювання основної думки в ході як усного, так і писемного мовлення.